

ارتباط بین هوش عاطفی با عملکرد مدیران ورزشی استان گیلان

مرتضی رضایی صوفی^۱

۱- استادیار گروه مدیریت ورزشی داشتگاه پیام نور

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۹/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۲/۱۱

The correlation between the emotional intelligence with the performance of sports managers Guilan Province

Morteza Rezaei Soufi¹

1. Assistant Professor, Payame Noor University

Received: (2015/10/04) Accepted: (2015/12/03)

چکیده

Abstract

The study was a descriptive - correlation and Applicable is intended target. The study population consisted of all managers in this sport had a total of 74 people were Gilan province. Due to limited sample population was defined as census. Library and field methods for collecting data from questionnaires were used in this study the standard questionnaire of emotional intelligence and job performance Schering was used. Content validity and reliability tested in this study was 88/0. Results of statistical analysis, and Kolmogorov - Smirnov test, Pearson T bivariate were used. Results show that there is a significant relationship between emotional intelligence and job management, from among the components of emotional intelligence, self-awareness, self-motivation and social consciousness there is a significant relationship between performance and with components of self-regulation and social skills did not show a significant relationship the results of this study showed no significant difference between the two averages men and women in emotional intelligence and job management does not exist.

هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین هوش عاطفی بر عملکرد مدیران ورزشی استان گیلان بود. پژوهش حاضر از نوع توصیفی - همبستگی و نظر هدف کاربردی می باشد. جامعه مورد مطالعه در این پژوهش شامل تمامی مدیران ورزشی استان گیلان بود که مجموعاً ۷۴ نفر را تشکیل می دادند. نمونه با توجه به محدودیت جامعه آماری بصورت تمام شمار تعیین گردید. برای جمع آوری اطلاعات از روش کتابخانه ای و میدانی (پرسشنامه) استفاده گردید که در این پژوهش از پرسشنامه استاندارد هوش هیجانی و عملکرد شغلی شرینگ استفاده گردید. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید مختصین و پایابی پرسشنامه در این پژوهش ۸۸٪ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل یافته ها از آمار توصیفی و آزمون کلموگروف - اسمیرنف، آزمون پیرسون، آزمون T دو متغیره استفاده گردید. نتایج نشان می داد بین هوش هیجانی و عملکرد شغلی مدیران رابطه معنادار وجود دارد و از بین مولفه های هوش هیجانی؛ خودآگاهی، خودانگیزی و آگاهی اجتماعی با عملکرد رابطه معنادار وجود دارد و از طرفی با مولفه های خودتنظیمی و مهارت های اجتماعی رابطه معنادار بدست نیامد همچنین یافته های این پژوهش نشان داد اختلاف معناداری میان میانگین های دو گروه زنان و مردان در میزان هوش هیجانی و عملکرد شغلی مدیران وجود ندارد.

واژه های کلیدی

هوش عاطفی، عملکرد، مدیران، ورزش

Keywords

Emotional intelligence, Performance, Managers, Sports

* نویسنده مسئول: مرتضی رضایی صوفی
E-mail: mrsoufi@pnu.ac.ir

*Corresponding Author: Morteza Rezaei Soufi

مقدمه

هیجان در راهنمایی کردن رفتار و هم چنین لذت بردن از زندگی و موفق بودن در زندگی مهم است (۱۲). نمره های بهره هوشی حاصل از آزمونهای بهره هوشی نتایج مهم را خوب پیش بینی نمی کند. تعدادی از مطالعات نشان داده اند که هوش عاطفی اساسی است برای کفایت هایی که بیشترین اهمیت را برای سلامتی، خوشحالی و موفقیت در زندگی دارند (۱۵, ۱۶).

سازه هوش هیجانی بیش از یک دهه است که توسط نظریه پردازان جدید هوش معرفی شده است و به اهمیت تاثیر آن در موفقیت افراد، هر روز تاکید بیشتری می کند. چیزی که بیش از همه مشغله فکری روانشناسان شده، یافتن یک پاسخ علمی برای این سوال است که چرا تعدادی از افراد به رغم داشتن هوش شناختی بالا در کارهای خود شکست می خورند و بر عکس تعدادی از افراد با هوش بهر پایین در تلاش های خود موفقند؟ اهمیت این موضوع در این است که چنانچه افراد بدانند برای موفقیت بیشتر در محیط های کار، تحصیل یا زندگی صرفاً استفاده از هوش شناختی کافی نیست و هوش عاطفی هم در دستیابی به موفقیت بیشتر نقش دارد، قادر خواهند بود به موفقیت های بیشتری نایل شوند. در تحقیق یوسفی یمین (۱۳۸۱) آمده است؛ سازگاری کلی و هوش عاطفی می تواند اضطراب را پیش بینی کند. هوش بهر در بهترین حالت خود تنها عامل ۲۰ درصد از موفقیت های زندگی است. ۸۰ درصد از موفقیت ها به عوامل دیگری وابسته است و سرنوشت افراد در بسیاری از موارد در گروه مهارت هایی است که هوش عاطفی را تشکیل می دهند (۱۰). سیاروچی^۳ و همکاران (۱۳۸۳) هوش عاطفی با توانایی درک خود و دیگران (خود شناسی و دیگر شناسی) ارتباط با مردم و سازگاری فرد با محیط خویش پیوند دارد (۶). تحقیقات مشابهی انجام شده که نشان می دهد اگر سازمان افرادی با هوش هیجانی بالا داشته باشد می توانند به راحتی در موقع حساس و بحرانی بر مسائل و مشکلات فایق آمده و باعث نوآوری های درخشانی گردند و می توانند از عواطف خود برای حل مشکلات بهره گیرند (۲۱, ۲۲) هوش هیجانی از ابعاد مختلفی تشکیل شده است که عبارتند از؛

دنیای امروز دنیای رقابت های پیچیده اقتصادی است و در این میان سازمانهایی موقنند که کارکنان و مدیران شایسته تری داشته باشند (۱). پژوهشگران به این نتیجه رسیدند که راز موفقیت افراد را باید در میزان هوش هیجانی آنها جستجو کرد. هوش هیجانی همانند چتری است که مجموعه ای از مهارتها و خصایص فردی را در زیر خود جمع کرده است، معمولاً این ویژگی ها را مهارتهای لطیف یا مهارتهای درون فردی و بین فردی نامگذاری می کنند (۳). عقل و هوش منطقی به قدرت استدلال کمک می کنند، اما توانایی پیش بینی پیامدهای تصمیم گیری، تنها از هوش عاطفی بر می آید، دانشمندان به این نتیجه رسیده اند که از طریق هوش منطقی می توان رابطه را آغاز کرد، اما دوام آوردن آن به هوش عاطفی بستگی دارد. برای مثال از طریق هوش منطقی می توان به استخدام در آمد، اما تنها از طریق هوش عاطفی می توان در شرکت دوام آورد، رشد کرد و به کسب درآمد، مقام و موقعیت اجتماعی بالا رسید. هوش عاطفی استفاده هوشمندانه از عواطف است و در زمینه حرفة ای به این معناست که احساسات و ارزشهای خود را نادیده نگیریم و تأثیرشان را بر رفتارمان بشناسیم (۲۰). اهمیت این بحث بر کارکنان، مدیران و مسئولان سازمانها و موسسات پوشیده نیست که موفقیت های حرفة ای تا حد زیادی تحت تاثیر عوامل تشکیل دهنده هوش عاطفی است. بعضی از دلایل مربوط به اهمیت هوش عاطفی در محیط کار بسیار واضح است. در این مورد می توان به بازاریابی هایی اشاره کرد که به آسانی اعتماد مشتریان را جلب کرده و سلیقه آنها را به آسانی کشف می کنند هم چنین می توان به کارکنان و مدیران اشاره کرد که از لحظه ای توانمند بوده اما در کنار آمدن با دیگران و کنترل شرایط تنفس زا ناتوان هستند (۱۴). مفهوم هوش عاطفی^۱ ژرفای تازه ای به هوش انسان بخشیده است و آن را به توانایی ارزیابی هوش عمومی فرد از خود گسترش داده است. هوش عاطفی با شناخت فرد از خودش، مرتبط می باشد. هوش عاطفی پیش بینی موفقیت را ممکن می سازد؛ زیرا نشان می دهد که چگونه فردی دانشی را در موفقیت بلا درنگ به کار می گیرد عاطفه یا

شغلی کارکنان در زمان اوج ریتم حیاتی در سطح مطلوب و در زمان بحرانی و نزول در سطح متوسط قرار دارد و تفاوت آن‌ها معنادار است. همچنین رابطه معناداری بین ریتم حیاتی و رضایت شغلی کارکنان وجود دارد.^(۸)

با توجه به اینکه هوش هیجانی پایین، باعث درگیری در رفتارهای خود مخرب و هوش هیجانی بالا نتایج مثبت، از قبیل رفتارهای جامعه پسند و کیفیت و روابط مطلوب تر با همکاران را در پی دارد، سنجش هوش هیجانی در سازمان، احتمالاً منجر به انتخاب افرادی می‌گردد که دارای رفتار شهرهوندی مناسب و واجد برخی از صلاحیت‌ها و شایستگی‌ها باشند این شایستگی‌ها شامل نوعی از رفتارهای فرانش است که در پیشبرد اهداف سازمانی بسیار موثر و حائز اهمیت اند.^(۲) در سازمانهای امروزی، حداکثر کردن عملکرد منابع درون سازمان و ارتباط صحیح آنها با محیط اهمیت بسیار زیادی پیدا کرده و در اولویت رسالت‌های بسیاری از سازمانها، قابل رویت می‌باشد. بنابر این ارگان‌های مختلف به ویژه سازمانها در کشورهای جهان سوم که نیازمند جهشی عمدۀ در کارآمدی هستند، بایستی زمینه را طوری فراهم کنند که مدیران و کارکنان شان با طیب خاطر، تمامی تجربیات، توانایی‌ها و ظرفیت‌های خود را در جهت انتلاعی اهداف سازمان به کار گیرند. یکی از بستر‌های با اهمیت که می‌تواند در ارتقای رفتار فرانشی مدیران موثر واقع شود برخورداری مدیران از هوش هیجانی و افزایش رضایت شغلی و در نتیجه افزایش خلاقیت و کارایی می‌باشد. با توجه به تجربه کاری و مشاهده مستقیم رفتار مدیران ورزشی استان گیلان این طور به نظر می‌رسید که رفتار آنها با کارکنان به گونه‌ای است که چندان خرسند نیستند. افراد نسبت به نقاط قدرت و ضعف خود در شرایط دشوار و بحرانی، در سازگاری با تغییر، در درک احساسات دیگران و در مدیریت موثر در روابط خود با دیگران ضعیف عمل می‌کنند در صورتی که اکثر آنها افرادی تحصیل کرده هستند و از بهره هوشی بالایی برخوردارند که همه اینها بر عملکرد آنها تاثیر می‌گذارد لذا موضوعی با عنوان بررسی ارتباط هوش عاطفی با عملکرد مدیران ورزشی انتخاب و تحقیق می‌نماییم.

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع توصیفی – همبستگی می‌باشد. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و داده‌ها بصورت مقطعی در سال ۱۳۹۴ جمع آوری گردیده است. جامعه مورد مطالعه در این

خودآگاهی، خود تنظیمی، خود انگیزی، آگاهی اجتماعی و مهارت‌های اجتماعی (۱۸)

در ارتباط با عملکرد مدیران، سلطانی (۱۳۹۰) عملکرد را نتیجه واقعی و قابل اندازه گیری تلاش می‌شود ولی این دو تفاوت زیادی چه تلاش منجر به عملکرد می‌شود ولی این دو تفاوت زیادی دارند اختلاف بین تلاش یعنی آنچه که کارمند می‌کوشد تا حاصل شود و عملکرد یعنی آنچه واقعاً حاصل شده است و بستگی به ترکیب دو متغیر، خصوصیات و توانایی‌های کارمند و هم چنین تصویری که کارمند از نقش خود دارد، می‌باشد.^(۵) عملکرد شغلی بسیار پیچیده است و تصمیم گیری در مورد عملکرد خوب یا بد قضاوی ارزشی تلقی می‌شود. در این قضاوی‌ها ارزش‌های جامعه، ارزش‌های شخصی و ارزش‌های سازمانی به گونه‌ای دخالت داده می‌شود از اثرات منفی عملکرد پایین کارکنان در سازمان می‌توان به ایجاد بی‌نظمی در سازمان، افزایش غیبت و جابجایی که در نهایت منجر به افزایش هزینه‌های سازمان و کاهش بهره‌وری می‌گردد اشاره کرد.^(۱۱)

نتایج تحقیق سولان همکاران^۱ (۲۰۱۰) نشان داد هوش هیجانی با وجود آن که در تمام رده‌های سازمان مؤثر است، اما بیشترین اهمیت آن در رده‌های مدیریتی است تحقیقات نشان می‌دهند که هوش هیجانی مدیران با عواملی مانند عملکرد سازمان و نگرش مثبت کارکنان رابطه‌ی مثبت و با نرخ جابجایی رابطه‌ی منفی دارد.^(۲۳) مختاری دینانی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی نشان داند که هوش هیجانی عاملی مهم و پیشینی کننده در اثربخشی رهبری مدیران ورزشی است به نظر می‌رسد کنترل تمایلات عاطفی خود و درک احساسات و عواطف سایر افراد حاضر در محیط کاری از جانب مدیران بتواند به عنوان مؤلفه‌ای تاثیرگذار بر اثربخشی رهبری مدنظر قرار گیرد.^(۹) عیدی و همکاران (۱۳۹۲) به بررسی رابطه بین هوش عاطفی، تعهد و رفتار شهرهوندی سازمانی در بین کارکنان فدراسیون‌های منتخب ورزشی ایران پرداخت و به این نتیجه دست یافتند که بین این دو متغیر در نمونه‌های پژوهش رابطه معنی داری وجود داشت و هوش تعهد پیش‌بینی کننده مناسب این رفتار در فدراسیون‌ها بودند.^(۷) در ارتباط با رضایت شغلی، کشاورز و صدیقی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان رابطه رضایت شغلی و بیوریتم کارکنان اداره کل ورزش و جوانان استان سمنان نشان دادند سطح رضایت

هوش عاطفی و عملکرد مدیران زن و مرد، در تایید یا رد فرضیه ها استفاده شد. لازم به توضیح است، کلیه عملیات تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار (اس پی اس اس^۲) نسخه ۲۰، صورت پذیرفت.

یافته های تحقیق

نتایج جمعیت شناختی این پژوهش نشان می داد بیشترین مدارک تحصیلی نمونه های این پژوهش مربوط به لیسانس و بعد از آن فوق لیسانس می باشد همچنین نشان داده شده است ۹۰ درصد نمونه های پژوهش متاهل و از این تعداد ۸۲ درصد نمونه مرد می باشند. میانگین سنی نمونه های پژوهش در حدود ۴۵ سال و سابقه مدیریتی آنان ۱۵ سال می باشد. همچنین نشان داده شد متغیر های این پژوهش در وضعیت توزیع نرمال می باشند و استفاده از آزمون های پارامتریک بلامانع می باشد.

پژوهش شامل تمامی مدیران ورزشی استان گیلان (روسای هیات ها و انجمن های ورزشی استان، ادارات ورزش و جوانان استان، دانشگاه ها، آموزش و پرورش و نیروهای مسلح) می باشد که مجموعاً ۷۴ نفر می باشند. نمونه با توجه به محدودیت جامعه آماری بصورت تمام شمار بود. برای جمع آوری اطلاعات از روش کتابخانه ای و میدانی (پرسشنامه) استفاده گردید که در این پژوهش از پرسشنامه استاندارد هوش هیجانی و عملکرد شغلی شرینگ استفاده گردید. روایی محتوای پرسشنامه مورد تایید متخصصین و پایایی پرسشنامه در این پژوهش ۰/۸۸ بدست آمد. برای تجزیه و تحلیل یافته ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش نخست تجزیه و تحلیل توصیفی یافته ها به صورت جداول توزیع فراوانی ارائه شده است. در بخش آمار استنباطی برای بررسی متغیر ها از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف جهت تعیین نوع توزیع متغیرها، آزمون پیرسون جهت تأثیر متغیرهای هوش عاطفی و مولفه هایش بر عملکرد شغلی مدیران، آزمون تی دو متغیره^۱ جهت مقایسه

جدول ۱. نتایج ارتباط بین هوش هیجانی و عملکرد شغلی در آزمون ضریب همبستگی پیرسون

متغیر	هوش هیجانی	ضریب همبستگی (دوامنه)	سطح معنی داری	N	عملکرد شغلی
	۰/۳۸۷	۰/۰۴	۰/۰۴	۷۴	

رابطه مستقیم است بنابراین فرضیه ی صفر رد شده و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر هوش هیجانی و عملکرد شغلی مدیران تایید می گردد.

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می شود رابطه بین هوش هیجانی و متغیر عملکرد شغلی معنی دار است. چون سطح معنی داری (۰/۰۴) این آزمون کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد، بنابر مثبت بودن مقدار ضریب همبستگی برای متغیرها نشان دهنده

جدول ۲. نتایج ارتباط بین خودآگاهی و عملکرد شغلی مدیران در آزمون ضریب همبستگی پیرسون

متغیر	خودآگاهی	ضریب همبستگی (دوامنه)	سطح معنی داری	N	عملکرد شغلی
	۰/۳۴۸	۰/۰۴	۰/۰۴	۷۴	

رابطه مستقیم است بنابراین فرضیه‌ی صفر رد شده و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر خود آگاهی و عملکرد شغلی تایید می‌گردد.

همانطور که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود رابطه بین خود آگاهی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار است. چون سطح معنی داری (0.04) این آزمون کوچکتر از 0.05 می‌باشد، بنابر مثبت بودن مقدار ضریب همبستگی برای متغیرها نشان دهنده‌ی

جدول ۳. نتایج ارتباط بین خود تنظیمی و عملکرد شغلی در آزمون ضریب همبستگی پیرسون

عملکرد شغلی		متغیر	
N	سطح معنی داری (دودامنه)	ضریب همبستگی	
۷۴	۰/۳۶	۰/۱۲	خود تنظیمی

فرضیه‌ی صفر تایید شده و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر خود تنظیمی و عملکرد شغلی تایید نمی‌گردد.

میزان p در جدول ۳ نشان می‌دهد رابطه بین خود تنظیمی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار نمی‌باشد. چون سطح معنی داری (0.036) این آزمون بزرگتر از 0.05 می‌باشد، بنابراین

جدول ۴. نتایج ارتباط بین خود انگیزی و عملکرد شغلی مدیران در آزمون ضریب همبستگی پیرسون

عملکرد شغلی		متغیر	
N	سطح معنی داری (دودامنه)	ضریب همبستگی	
۷۴	۰/۰۴	۰/۳۹۸	خود انگیزی

رابطه مستقیم است بنابراین فرضیه‌ی صفر رد شده و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر خود انگیزی و عملکرد شغلی تایید می‌گردد.

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود رابطه بین خود انگیزی و متغیر عملکرد شغلی معنی دار است. چون سطح معنی داری (0.04) این آزمون کوچکتر از 0.05 می‌باشد، بنابر مثبت بودن مقدار ضریب همبستگی برای متغیرها نشان دهنده‌ی

جدول ۵. نتایج ارتباط بین آگاهی اجتماعی و عملکرد شغلی مدیران در آزمون ضریب همبستگی پیرسون

عملکرد شغلی		متغیر	
N	سطح معنی داری (دودامنه)	ضریب همبستگی	
۷۴	۰/۰۴۷	۰/۳۴۴	آگاهی اجتماعی

سطح معنی داری (0.047) این آزمون کوچکتر از 0.05 می‌باشد، بنابر مثبت بودن مقدار ضریب همبستگی برای متغیرها

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود رابطه بین آگاهی اجتماعی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار است. چون

عملکرد شغلی تایید می‌گردد.

نشان دهنده‌ی رابطه مستقیم است بنابراین فرضیه‌ی صفر رد شده و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر آگاهی اجتماعی و

جدول ۶. نتایج ارتباط بین مهارت اجتماعی و عملکرد شغلی مدیران در آزمون ضریب همبستگی پیرسون

N	عملکرد شغلی	متغیر
	ضریب همبستگی (دودامنه)	سطح معنی داری
۷۴	۰/۱۲۳	۰/۲۱۰

مهارت اجتماعی

بنابراین فرضیه‌ی صفر تایید شده و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر مهارت اجتماعی و عملکرد شغلی تایید نمی‌گردد.

میزان p در جدول ۶ نشان می‌دهد رابطه بین مهارت اجتماعی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار نمی‌باشد. چون سطح معنی داری (۰/۱۲۳) این آزمون بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد،

جدول ۷. نتایج آزمون t استیوونت مستقل جهت مقایسه هوش هیجانی مدیران زن و مرد

درجه آزادی	p	t	اختلاف میانگین	میانگیم
۷۲	۰/۷۷۴	۰/۲۸۸	۰/۰۲۴۰	/ زنان
				۳/۵۰ مردان

۰/۰۵ تفاوت در آزمون معنادار نمی‌باشد و در نتیجه اختلاف معناداری میان میانگین‌های دو گروه زنان و مردان در هوش هیجانی وجود ندارد.

همانطور که در جدول ۷ ملاحظه می‌گردد با توجه بالاتر بودن میزان p در تست لیونس از ۰/۰۵ واریانس بین دو گروه زنان و مردان همگون می‌باشد و با توجه در نظر گرفتن میزان سطح معناداری در آزمون t مستقل و بالاتر بودن آن از سطح

جدول ۸. نتایج آزمون t استیوونت مستقل جهت مقایسه عملکرد شغلی مدیران زن و مرد

درجه آزادی	p	t	اختلاف میانگین	میانگین
۷۲	۰/۵۳۵	۰/۶۲۴	۰/۰۸۱۳	۲/۶۸ زنان
				/ مردان

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های این پژوهش نشان می‌داد رابطه بین هوش هیجانی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار است و مثبت بودن مقدار ضریب همبستگی برای متغیرها نشان دهنده‌ی رابطه مستقیم است و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر هوش هیجانی و عملکرد شغلی تایید می‌گردد. همسو با نتایج پژوهش حاضر

همانگونه که در جدول ۸ ملاحظه می‌گردد با توجه بالاتر بودن میزان p در تست لیونس از ۰/۰۵ واریانس بین دو گروه زنان و مردان همگون می‌باشد و با توجه در نظر گرفتن میزان سطح معناداری در آزمون t مستقل و بالاتر بودن آن از سطح ۰/۰۵ تفاوت در آزمون معنادار نمی‌باشد و در نتیجه اختلاف معناداری میان میانگین‌های دو گروه زنان و مردان در عملکرد شغلی مدیران وجود ندارد.

فشارهای روانی مضر و احساسات مخرب در مدیران و کارکنان در سازمان‌ها می‌شود. افراد با این قابلیت می‌توانند در شرایط استرس‌زا یا هنگام مواجهه با افراد عصبانی و تندخو بدون بروز درگیری، خونسردی و آرامش خود را حفظ کنند^(۱۹). نتایج همچنین نشان داد خودانگیزی و آگاهی اجتماعی بر عملکرد شغلی مدیران تاثیر دارد که با نتایج پژوهش سولان^(۲۰) که آگاهی اجتماعی و خود انگیزی را از عوامل توسعه اثربخشی و کارایی مدیران در سازمان‌ها می‌داند همخوانی دارد^(۲۳). که دو بخش از هوش هیجانی در جهت افزایش عملکرد مدیران با اهمیت می‌باشد چرا که مهارت‌های اجتماعی به معنای تنظیم روابط دیگران و مبین ویژگی‌هایی است که فرد براساس آنها روابط بین خود و دیگران را مدیریت می‌کند و خودانگیزی، توانایی استفاده از هیجانات، در جهت اعمال مثبت است و به معنی استمرار و جدیت در پیگیری و تحقق اهداف در سازمان می‌باشد^(۹).

یافته‌های این پژوهش نشان داد اختلاف معناداری میان میانگین‌های دو گروه زنان و مردان در میزان هوش هیجانی و عملکرد شغلی مدیران وجود ندارد. امروزه پژوهش‌های فروان تفاوت در زمینه‌های مختلف زنان و مردان را نشان داده است؛ اما در این پژوهش اختلاف معناداری در زمینه هوش هیجانی زنان و مردان مشاهده نگردیده است همچنین که نتایج پژوهش حقیقت جو و همکاران^(۱۳۸۷) با عنوان رابطه هوش هیجانی بر رضایت شغلی کارکنان زن و مرد دانشگاههای علوم پزشکی کشور نشان می‌داد در زمینه هوش هیجانی در بین زنان و مردان تقاضوتی وجود ندارد^(۴).

سازمان‌های امروزی که به شدت تحت تاثیر تغییرات محیطی قرار دارند و باستی خود را برای مواجهه با این تغییرات آماده کنند، توجه به آموزش هوش هیجانی و تاثیری است که بر پهلوی عملکرد کارکنان خواهد داشت که منجر به ایجاد مزیت رقابتی می‌گردد، در نهایت با توجه به نتایج این پژوهش و تایید ارتباط هوش هیجانی با عملکرد مدیران ورزشی پیشنهاد می‌گردد مدیران و کارکنان با برگزاری دوره‌های ضمن خدمت به تقویت این بخش از ذهن خود بپردازنند تا کارایی و عملکرد خود را در

کوک^۷ (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان اثر هوش هیجانی بر عملکرد رهبری مدیران به این نتیجه رسید که بین هوش هیجانی و عملکرد رهبری رابطه‌ی معناداری وجود دارد؛ به طوری که هوش هیجانی برای مدیران و رهبران لازم است (۱۷). همچنین هایجلی^۸ (۲۰۱۱) در تحقیق خود بی‌برد هرچه هوش هیجانی بالاتر باشد عملکرد مدیران نیز بهتر و موثرتر می‌گردد (۱۹) و بلیس^۹ (۲۰۰۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسید که رهبرانی که هوش هیجانی بالایی دارند، اثربخش ترند و هوش هیجانی بالا آنها را قادر می‌سازد تا تصمیمات اثربخش تر بگیرند (۱۳). همچنین گلمن^{۱۰} و همکاران (۲۰۰۹) در تحقیق خود نشان دادند که بین هوش هیجانی و عملکرد و موفقیت رهبری رابطه معناداری وجود دارد (۱۸).

یافته‌ها نشان می‌داد رابطه بین خود آگاهی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار است و وجود ارتباط معنی دار بین متغیر خود آگاهی و عملکرد شغلی تایید می‌گردد. خودآگاهی یا تشخیص احساس در همان زمان که در حال وقوع است و آن گونه که رخ می‌دهد یکی از مولفه‌های اصلی و سنگ بنای هوش هیجانی تلقی می‌شود. خودآگاهی ارزش و اهمیت شناخت احساسات خود و نحوه تاثیر آن بر عملکرد کارکنان هست که از درجات بالایی از خودآگاهی نسبت به رفتارها و واکنش‌ها، تصمیمات، احساسات و هیجانات خود دارند، می‌توانند وظایف و امور سازمانی محلوله را در شرایط مطلوب تری به انجام برسانند. در عین حال می‌توانند با تکیه زدن بر این توانایی خود، دیگران را نیز در دنبال کردن اهداف سازمانی ترغیب کنند. خودآگاهی به عنوان یک عامل مهم و موثر در ارتباط کارآمد و اثر بخش در سراسر مطالعات و تجربیات گلمن مورد تایید و تاکید قرار گرفته است. خودآگاهی، کلید شناخت نقاط قوت و ضعف است. مطالعات گلمن (۲۰۰۹) نیز در خصوص زمینه‌ها و عوامل موفقیت در کار و زندگی، عامل خود آگاهی را مورد تاکید قرار داده است (۱۸).

یافته‌ها نشان می‌داد رابطه بین خود آگاهی و متغیر عملکرد شغلی مدیران معنی دار است که با نتایج هایجلی (۲۰۱۱) همخوانی داشته است آنها عنوان داشته‌اند این قابلیت مانع بروز

سازمان های ورزشی خود ارتقا دهند.

منابع

۱. آقایار، سعید. هوش هیجانی سازمانی، چاپ اول، انتشارات گیتی، تهران، ۱۳۸۶، ص: ۱۲.
۲. ایوبی راد، محمد. ارتباط رفتار شهروندی سازمانی با هوش عاطفی در کارکنان شهرداری منطقه ۴ تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، ۱۳۸۸، ص: ۳۴.
۳. جلالی، ابوالفضل. هوش هیجانی، ویژه نامه ارزیابی تحصیلی، فصلنامه تعلیم و تربیت، ۱۳۸۲، شماره ۶۹ و ۷۰، ص: ۴۵ - ۳۲.
۴. حقیقت جو، زهراء؛ شفیق پور، محمدرضا؛ انصاری، حمید؛ حقیقت جو، زینا. رابطه هوش هیجانی بر رضایت شغلی کارکنان زن و مرد دانشگاههای علوم پزشکی کشور، فصلنامه دانشکده پرستاری ارومیه، ۱۳۸۷، ۶(۴): ۱۵۸-۱۶۹.
۵. سلطانی، احمد. مدیریت عملکرد زمینه ساز پرورش منابع انسانی، مجله تدبیر، ۱۳۹۰ شماره ۱۰۹، ص: ۲۰.
۶. سیاروچی، زانت. ترجمه: نوری، اکبر. هوش عاطفی در زندگی روزمره، انتشارات نوشته، اصفهان. ۱۳۸۴.
۷. عیدی، حسین؛ هنری، حبیب؛ ناصری، ولی. بررسی رابطه بین هوش عاطفی، تعهد و رفتار شهروندی سازمانی در بین کارکنان فدراسیون های منتخب ورزشی ایران، مدیریت منابع انسانی در ورزش، ۱۳۹۲، ۱(۱): ۲۵-۳۵.
۸. کشاورز، لقمان؛ صدیقی فاورجی، فاطمه. رابطه رضایت شغلی و بیوریتم کارکنان اداره کل ورزش و جوانان استان سمنان، مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۱۳۹۵، ۳(۹): ۳۱-۴۰.
۹. مختاری دیانی، مریم؛ کوزه چیان، هاشم؛ امیری، مجتبی؛ احسانی، محمد. رابطه بین هوش هیجانی و اثربخشی رهبری مدیران ورزشی، مطالعات مدیریت ورزش، ۱۳۹۳، شماره ۲۳، صص: ۵۳-۵۶.
۱۰. یوسفی یمین، احمد. مطالعه هوش هیجانی و سازگاری بر حسب میزان اضطراب، پایان نامه کارشناسی ارشد انتشار نیافته، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران. ۱۳۸۱.
11. Allen N J, Meyer J P. "The Measurement and Antecedents of Affective, Countinuance and Normative Commitment to the Organization", journal of Occupational psychology, 2013; Vol. 63, PP 1-18.
12. Bar-On R. "The Emotional Quationt In Ventry (eq-i), Ameasure of Emotional Intelligence ", Toronto,Canada:multi – health system, 1999; p:23.
13. Bliss S. the effect of emotional intelligence on a modern organizational Leader's ability to make effective decisions. Retrieved from <http://eqi.org/forum/00025.html>, 2005; p:11.
14. Chan, C, Ciarrochi J, Bajgar J. "Mwasuring Emotional Intelligence In Adolescents, Personaltiy And Lindividual Didderence ", 2012; Vol. 31. PP. 44-51.
15. Cherniss C. "The Business Case for Emotional Intelligence", Rutgers University, 2002
16. Ciarrochi J, Dean F, Anderson S. "Emotional Intelligence Moderats the Relashionship between Stress and Mental Health". Personality and Individual Differences, 2011; 32,197-209.
17. Cook C R. Effects of emotional intelligence on principals' leadership, Journal of Organizational Behavior, 2010; 2(3):43.

18. Goleman D. "Emotional Intelligence At Work: How To Select For Measure And Improve Emotional Intelligence In Individual Group And Organization ". Harward Business Review, Boston, 2009; p: 12-24.
19. Higley W J. The relationship between the lead pastor's emotional intelligence and pastoral leadership team effectiveness. [Dissertation abstract Ed.D]. Thesouthern baptisttheological seminary, 2011; p: 112-136.
20. Johnson R, Indvik J. "Organization Benefits Of Having Emotional Intelligence Managers Employees: journal of workplace Leadering ", 1999; Vol. 11, NO.3, P84
21. Jordan P J, Troth AC. "Emotional Intelligence and Conflict Resolution: Implications for Human Resource Development", Special Edition Prepectives of Emotion and Organizational Change, 2011; PP.62-79.
22. Lemmink J, Mattson J. "Employee Behavior, Feeling Of Warmth and Customer Perception in Service Encounters"; International Journal of Retail & Distribution Management, 2012; Vol.30, PP.18-33.
23. Solan A M. "The Relationship Between Emotional Intelligence, Visionary Leadership and Organizational Citizenship Behavior In Continuing Higher Education", Disseration Presented For Degree Of Doctor Of Philosophy, University Of Regent, 2010; PP.1-13.

